

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy óra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 177. szám.

Csütörtök, augusztus 6.

Ujabb merénylet.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, augusztus 5.

A parlamenti vizsgáló-bizottság a kihallgatások folyamán az undorító pikantériáknak, a tanuvallomásokban az ürügyeknek, elhallgatásoknak és elhomályosításoknak, másrészt a szükségtelen és éppen nem tárgyilagosságnak és faggatásnak oly nagy summáját nyújtotta, hogy az általános érdeklődés, mely pedig előbb rendkívül élénk volt, teljesen csatlakozott és majdnem egészen megszűnt; kivált Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök nyilatkozata után, melynek az előadás világossága, igaz volta és tárgyilagossága által mindenkit, aki nem rosszakaratu és a fel-fogás képességének csak állagos mértéke felett rendelkezik, teljesen meg kellett győzni arról, hogy ebben a szerencsétlenül és hamisan koncipiált, még szerencsétlenebbül és még hamisabban keresztülvitt ügyben a kormánynak és magának a miniszterelnöknek a legcsekélyebb része sincs.

Az elfogulatlanokra, a pártduhától el nem vakítottakra nézve persze kezdettől fogva nem lehetett kétes ez az eredmény, de épp ily kevéssé lehet kétes az, hogy az ügy lebonyolításából az ország politikai helyzetének orvoslására egyelőre még nem fakad a megfelelő áldás. Csak még több időt fecsérelnék el, csak még inkább kiéle-sítették és elmérgesítették a hangulatot a pártok közt és a helyzetet csak most lehet igazán ezzel jellemezni: az ellenzéknek nem lehet visszafordulni, a kormány és az ország nem tud előre menni.

Mit használ az, ha nálunk a nagy és kis Cato-k, kik kísértetbe még nem jött erénynyel dicsekedhetnek, mint eső után a gombák ütök fel fejüket a földből, mit használ, ha ezek a hétszer igazak az ország java érdekében is nem szólaltatják meg lelkiismeretüket!

Ott állunk, ahol előbb álltunk, csak

az ellenzéknek egy újabb kísérletével vagyunk gazdagabbak abban az irányban, hogy egy rágalmozási campagne által, melyet a tulajdonképpen hibástól kissé félrehajlítja a kormány feje ellen rendeztek, a korona kinevezési jogát illuzóriussá tegyék és a többség bizalmi férfit kormány-székéből eltávolítsák.

Tehát a korona ellen is szegezett obstrukcióval állunk szemben és az alkotmány és az alkotmányosság ellen intézett ezt a merényletet most a vizsgálat közeli befejezésével határozottan vissza kell utasítani.

L. L.

A miniszterelnök üdvözlése. Temesvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap dr. Molnár Viktor főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen majdnem egyhangulag — csupán két román esperes szavazott ellene — elhatározták, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt feliratilag üdvözlék és őt a vármegye közönsége odaadó támogatásáról biztosítják; Fejérváry Géza báró volt honvédelmi miniszternek a m. kir. honvédség szervezése és fejlesztése, valamint a liberális eszmék körül szerzett hervadhatlan érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítik és hozzá bucsufeliratot intéznek; Kolossváry Dezső honvédelmi miniszterhez üdvözlő feliratot intéznek.

Desseffy püspök az új pápáról.

— augusztus 6.

Desseffy Sándor megyés püspök ma a következő körlevelet küldte szét egyházmegyéjébe:

„Nagy örömet hirdetek nektek. Pápánkká lett Ö Eminentiaja és Főtisztelendősége Sarto József, velencei patriárka, biboros ur, ki X. Pius nevet vette föl.”

Szt. Péter sirja fölött az örök városban hangzott el e szózat f. hó 4-én az első biboros-dékán ajkairól és azóta visszhangoztatja azt az egész föld kerekége. Az irtalom Atyja és vigasztalás Istene nem akart minket tovább irtásban hagyni, nem akarta, hogy nyája sokáig leg-főbb pásztora nélkül maradjon. Kik néhány nap óta gyászolva keseregünk nagy és áldottemlékű Szentatyánk elveszte fölött, a gyász jeleit immár

eltávolíthatjuk templomainkból és érzését elfojt-hatjuk sziveinkben, mert üdvösség lett ma az Anyaszentegyháznak. Buzgó imáink meghallgat-tattak, fejünk koronája ismét fényesen ragyog.

Isten letört minden könyvet szemekről, öröme változott bánatunk.

Magasztaljuk azért a mi Urunkat, Istenün-ket és boruljunk le lábai zsámolya előtt, mert Ő jóságos, mert örökké tart irgalmassága és nemzedékről-nemzedékre az Ő igazsága.

A pápa meghalt, de a pápaság örökkévaló. XIII. Leot sz. Péter örökségében követi X. Pius. A ki mondotta: „En veletek vagyok a világ végezetéig”, az örökkévaló Isten egyszülött Fia, mint látható feje az általa alapított Anyaszent-egyháznak visszaszállt az Atyához, ki őt küldötte, láthatatlanná lett testi szemek előtt, míg eljön itélni eleveneket és holtakat, de örökdió szüntel-ten, hogy egyházában helytartója legyen, a ki által Ő kormányozza a lelkeket.

„A pápaság örökkévaló” — XIII. Leo pápa ezen, élete utolsó perceiben mondott szavai az egész emberiség előtt tett hitvallásként hang-zanak és most, mikor már ő is eltávozott oda, a hol többé halál nem leszen, sem bánat, sem jajgatás, sem fájdalom és hívó lélekkel az ő utódjának hódolunk, mint főpásztorok ezen alkalommal a pápaság intézményéről akarok néhány szót hozzátok intézni, hogy megértsetek azt a nagy kegyelmet, a melyben az Úr Jézus Krisztus az Anyaszentegyház és a pápaság által az emberiséget részesítette és hogy ezt meg-értvén, katolikus hitetekben megerősödjétek és e hiteteket szóval és tettel bátran valljátok.

Az érdekes körlevél így zárul: Nehéz a feladat, a mely Szentséges Atyánkra vár. Az egyház hű fiait hitben és szeretetben egyesítve megtartani, az elpártoltakat az egyházba vissza-vezetni, a hitetlenekben, műveltekben és műve-letlenekben a hit világossága utáni vágyat fel-költelni, mindezt egyedül Isten oltalmával és erejével képes.

Ezért ne szünjünk meg Szentatyánkért imáink-kal a mennyei Atya elé járulni, hogy kegyelmait árasztssa egyházának legfőbb papjára, egyszülött Fiainak földi helytartójára, hogy uralkodása gyümöl-csőt hozzon az egyháznak, és hogy ő, ki a királyok atyjává és minden hívők vezetőjévé tete-tett, Istennek üdvös akarata szerint minden jóra vezessen. Gyermeki bizalommal fogadjuk tanita-sát, híven teljesítsük parancsait, mert mint legfőbb pásztor, ami elveszett, azt fölkeresi; ami meg-sérült, beköti; ami erőtlén, megerősíti. Szeressük őt, kit Szentatyánknak nevezünk, mutassuk meg neki gyermeki szeretetünket akkor, a mikor hoz-zánk mint fiához fordul.

A „TORONTÁL” tárcája

A testi fenytékről.

Dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos előadása a D. M. T. E. aug. 4-iki nagygyűlésén.

(Vége.)

A kiömlött vér lassan szétesik, egyes alkat-részei felszívódnak a nyirkedények által s a hátra-maradó rész festenye pedig színváltozáson megy át s ezen színváltozás látszik magán a bőrön. Szóval az ilyen „kék foltok” is valódi sérülések, mint akármelyik más, mert ezek is szövetszaka-dásokkal, vérzéssel járnak, illetve azokból állanak s csak abban különböznek egyéb sérüléstől, hogy nem nyíltak, hanem bőrrel fedve vannak s így a vér nem kifelé, hanem a szövetek közé ömlik.

Hasonló csekélyebb jelentőségű a bőr le-horzoslás is, mely szintén tompa tárgygyal való bántalmazás, ütődés, surolás vagy karmolás foly-tán jön létre.

Sulyosabb jelentőségű már a nemcsak a lágyrészeknek, hanem a bőrnek is szakadásával járó, tehát kifelé is vérző s népiesen röviden „seb”-nek nevezett sérülés.

A vérzés legtöbbször nagy rémületet okoz.

Ezen sérülések rendszerint már metszésre, szurásra, vágásra alkalmas eszközökkel ejtetnek s így szurás, vágás vagy metszés útján jönnek létre, de létre jöhetnek tompa eszközzel való bántalmazás folytán is s ekkor támadnak a zuzott szakított sebek, főleg oly helyeken, hol a csontokat kevés lágy rész fedi koponya, arc, könyök,

térd stb) s ennél fogva ezen zuzott, szakított sebek gyűrűs kézzel való ütés útján is támad-hatnak.

Az ily természetű sérülések jelentősége függ a sértő eszköztől, a sérülés nagyságától, minősé-gétől, helyétől, a sértült szerv fontosságától, a sértült korától, testszervezetétől.

Az ilyen sérülés, ha nagy véredény vagy maga az agy van sértve, rögtön halált is okozhat, elvérzés, agyneresülés útján.

A sérülések, a mennyiben halálhoz nem vezetnek vagy kisebb-nagyobb hegek hátrahagyása mellett, a melyek eltörzést is okozhatnak vagy a nélkül gyógyulnak s ez utóbbi esetben nyomtalanul eltűnnek vagy pedig oly következményekkel járnak, a minek folytán a sértült esetleg nyomorékká lesz. A sebek gyógyulását a sértültnek kora, egyébkénti erőbeli és egészségi állapota is befolyásolja, mert gyenge, vérszegény, főleg alkati betegségben szenvedő vagy arra hajlamosított egyéneknek (tuberkulozis) stb. különösen rossz tápláltság és a kedvező hygienikus viszonyok, friss jó levegő hiánya mellett a gyógyulás is rosszul halad elő.

De eredetileg csekélyebb jelentőségű sérülés, sőt a bőrhorzoslás is a „complicáció” révén, ami rendszerint tudatlanságból eredő, ritkán szándékos elhanyagolás folytán előálló infectió — sebfertőzésben — áll, sulyossá válhat.

A sebfertőzés elég gyakori esete az, hogy a sebez szegődő fertőzés útján orbánc lép fel s így elképzelhető, hogy az eredetileg jelentőség nélküli sérülés sebhanyagolás folytán hosszasan eltarthat, sőt oly következményekkel járhat, hogy a sértült nyomorékká is lehet, sőt el is halhat.

Hogy a sérülések gyógyulása idejének, a gyógyulás lefolyásának és főleg sérülés kimene-telének minő fontossága van, könnyen belátható, ha tekintetbe vesszük, hogy büntetőjogilag a sérülések a gyógyulás tartama és kimenetele szerint osztályoztatnak.

A nyolc napon belül gyógyuló sérülés büntetőjogilag könnyűnek, az azon túl gyógyuló sulyosnak nevezetük s ha a sérülés a 20 napon túl tart, úgy büntetőjogilag még sulyosabb jelentőségű s végül, ha a sérülés nyomorékság-hoz vezet, úgy büntetőjogilag igen sulyos következményekkel jár, ép úgy igen sulyos következményekkel jár az a sértülést ejtő tekin-tetésben, ha a sérülés akár direkte, mint ilyen, akár indirekte sebfertőzés útján halálhoz vezet.

Ezekből látszik, hogy minő fontos a seb kezelés és hogy a sebek elhanyagolása, mely elég gyakran szándékos, a sértülést ejtőre nézve minő nagy jelentőségű s mennyire érdekében áll a sértülést ejtőnek, hogy a sérülés minél előbb orvosi kezelés alá jusson.

Igen jelentéktelen behatások véletlenül és különösen gyengébb szervezetűeknél főleg bizonyos diszpozíció mellett igen sulyos következmények-kel járhatnak. Így arcul ütés esetén a bántalma-zás folytán direkt vagy indirekt arra hajlamosi-tottaknál lob folyamatok esetén megsiketülés, meg-vakulás állhat be, fejbe ütés eszméletlenséget, agyarázkódást idézhet elő, mely utóbbi halálhoz is vezethet. Ugyancsak fejbe ütés kapcsán koponya üri és agybeli vérömlények és ennek folytán hűdék-sek állhatnak be, sőt ugyancsak koponya vérzések következtében epilepsia is jöhet létre, sőt el is halhat az egyén.

Ideges természetű, gyenge szervezetű, rosszul

Szentséges atyánk előttünk esanadegyház-megyék előtt nem ismeretlen, és ő is ismeri a csanádi egyházmegyét azon emlékezetes zárandoklatból, a melylyel a kereszténységnek Magyarországon fennállását a külföldön, Velencében, sz. Gellért püspök ereklyéinél ünnepeltük. Mindnyájan élénken emlékezünk arra a lebilincselő nyájasságra és jóságra, a melylyel minket fogadott, ünnepélyünkön részt vett és papjait s híveit is az ünnepélyen való részvételre buzdította.

Szentséges Atyánk sz. Gellért városából lép a pápai fényes trónra! Sz. Gellért egyházmegyéje buzgón esedezik, hogy védőszentünk oltalma kísérje oda és engedjen neki hosszú, üdvösséges uralkodást.

Legyen áldott, ki az Ur nevében jön!
Amen.

Rendeljük pedig, hogy a pápaválasztás szerencsés befejezésének öröme, ha az a hír vétele után még nem történt meg, az összes templomok harangjai a jelen körlevél vétele után az esti órákban egy felőránt át megszólaltassanak. Az örömhír vételét követő legközelebbi vasárnapon a kitett Oltárszentség előtt ünnepélyes sz. mise tartandó „Te Deum“-mal (Missa de Cath. Petri, de die 18. Januarii, cum Oratione „Deus Omnium fidelium pastor“) és e sz. mise után a jelen körlevél a híveknek a szószéktől fölolvassandó, esetleg alkalmas magyarázatok kíséretében.

A sz. mise Canonjában ezentul a X. Pius név lesz fölveendő.

Reichenhall, 1903. augusztus 4-én.

Sándor, püspök.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Személyi hir.** Dr. Vinczehid Erő megyei főjegyző tegnap este Nagybecskerekre Velencébe utazott, hol szabadságidejét tölti.

— **A délvideki királygyakorlatok.** Ismeretes, hogy szeptemberben a délvidekre jön a király a nagy hadgyakorlatokra. Temesvármegye tegnapi közgyűlésén a lippai királyfogadtatás költségeire huszezer koronát szavazott meg; a királyhadgyakorlatok színterébe eső utak helyreállítására 30.000 koronát fordítanak a vármegye utépítési alapjából, 55.000 korona állami segítyt pedig a kereskedelemügyi miniszter ad erre a célra. Az ő felsége előtt tisztelgő hódoló küldöttség megalakítását az alispánra bízták.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter Lovas Mihály nagybecskereki kir. törvényszéki albirót a nagybecskereki kir. járásbírósághoz mint végleges székhelyére rendelte ki.

— **Kiss Ernő szobra és a tanítók.** Kiss Ernő vértanunak emelendő szoborra a Nagybecskereken összegyűlt délmagyarországi tanítók

körében néhány lelkes tanítónő gyűjtést rendezett s közülük Bányai Aranka tanítónő 10 korona 84 fillért, Muschong Hermina tanítónő és Taugl Mariska óvónő 19 koronát; Pálffy Etelka tanítónő 24 korona 88 fillért gyűjtött. Így „A délmagyarországi tanítók körében eszközölt gyűjtés címen“ a 702. számú gyűjtőívén összesen 54 korona 73 fillér gyűlt össze, amit átadtak a szobor-bizottság pénztárnokának. Itt emlíjük meg a billédi derék tanulóifjúság adakozását is, akik legutóbb rendezett táncmulásukból befolyt 29 korona 4 fillért szintén Kiss Ernő szobrára küldték be.

— **A tekiai bucsusok.** Ma délelőtt érkeztek vissza a bucsujárok, kik ezelőtt öt nappal elzarándokoltak Tekiára, hogy ott a boldogságos szűz oltalmáért könyörögjenek. A hosszú és fáradságos ut nagyon megviselte a zárandokokat, egyébként azonban a legjobb egészségben s lelki megnyugvással érkeztek vissza. Nagyon sokan már kora reggel kimentek a város határába, hogy a hosszú utról érkezőket fogadják, kik egyházi dalokat énekelve harangzúgás közben a templomba vonultak, a hol ez alkalommal isteni tisztelet volt.

— **A megyei hírlapirodaom köréből.** Schlinger József, kimásfél évig volt a „Törökkanizsa és Vidéke“ főszerkesztője, a nevezett lapról megvált. Fehérs szerkesztője és kiadótulajdonosa most dr. Hódy Antal.

— **Tanító-választás Gyálán.** A gyáli községi iskolánál megüresedett tanítói állásra mult héten G a n g l i k Pált egyhangulag megválasztották.

— **Uj gátbiztos.** A felsőtörontali ármentesítő társulat t. kanizsai vonalszakaszára gátbiztosul Pavlovics Márk kikindai társulati irodatisztet nevezte ki, aki már el is foglalta új állását.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Weiserschan József városi főorvos most adta be Nagybecskerek város közegészségéről szóló július havi kimutatását. A kimutatás szerint a mult hónapban a születések száma 75. Halva született 1. A halálozások száma összesen 53; ebből hét éven alul elhalt 16; hét éven felül pedig 37. A természetes halálokok a következők: Vele született gyengeségben 4; görcsökben 7; gyermekszályban 1; béhurutban 6; tüdőgyulladásban 3; tüdőgümőkórban 10; gutaütésben 3; vizi betegségben 3; agyköri védkimerülésben 7. Egyéb természetes halállal kimult 9 ember. Erőszakos halálok az elmúlt hóban nem fordultak elő. Konstatálja a kimutatás, hogy a város egészségügyi viszonyai az elmúlt hónapban tetemesen javultak. A születések száma szaporodott, míg a halálozások száma 3-al csökkent. A mult hónapban fellépett kanyaró ebben a hónapban nagyon gyenge arányú volt, úgy hogy kanyaróban senki sem halt meg. Tüdővészben 10 ember halt meg. Trachomára 547-et vizsgáltak meg s ezek közül 1 régi trachomára visszaesése észleltetett. Az országos betegápolási alap terhére 106-an részesültek orvosi gyógykezelésben. Rendőrorvosi lag az elmúlt hóban 14 embert vizsgáltak meg,

a kik közül hatot a kórházba utáltak. Heveny és idült ragályos betegségek után 17 gőz és 8 formalin fertőtlenítést végeztek. Az élelmi szerek piacát az elmúlt hónapban hat ízben vizsgálták meg, nagyobb rendetlenséget azonban egy ízben sem tapasztaltak.

— **Ezüst mennyegző.** Papp János törökkanizsai járásbírósi irodatiszt és neje szül. Váli Ilka tegnap tartották meg egybekelésük 25 éves évfordulóját családjuk s barátaik körében.

— **A majdáni bucsu.** Julius hó 26-án volt a majdáni szent Anna aszszony bucsu, amely az ideu is nagyon látogatott volt. A szent misét — miután az új templom még nem készült el — sátor alatt végezte Gehl János óbábai segédlelkész. A szent beszédet Schlinger József óbábai plébános tartotta. Előkelő és szép vendégereg gyűlt össze úgy Győry József községi jegyző, valamint Török Tamás tanító vendégserető házáinál. A vendégek csak a reggeli órákban távoztak, jeléül annak, hogy az ugys híres majdáni bucsu most is bevált.

— **Uj ipartestület.** A törökkanizsa—torontál-józseffalvai ipartestület f. hó 9-én délelőtt 10 órakor fogja alakuló közgyűlését megtartani a vasuti vendéglőben. A közgyűlésen Tallián Emil főszolgabíró, iparhatósági biztos fog elnökölni. Tárny-sorozat: 1. Elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok, ügyész, 3 számvevő és 12 előjáró választása. 2. Ipartestületi helyiség bérelése, különféle felszerelések beszerzése. 3. Utmutató elkészítésére bizottság kiküldése. A közgyűlésen részt vehet minden képesítéshez kötött iparos.

— **Eljegyzés.** Matuszka János posici segédjegyző eljegyezte Kaiser Emiliát, posici állami tanítónőt.

— **A vadászerdői internátus.** A temesmegyei vadászerdői állami elemi iskola gondnoksága közli, hogy a vadászerdői áll. elemi iskola internátusába a magyar nyelvet elsajátítani óhajtó gyermekek a jelen tanévben augusztus 20 ig vétetnek fel, a hol a jelentkező tanulók teljes ellátást (koszt, lakás, fűtés, mosás, takarítás, világítás, privátórák) nyernek a következő feltételek mellett: 22 gyermek fizet havonként előre 16—16 korona, 16 gyermek fizet havonként előre 8—8 korona, 16 gyermek fizet havonként előre 4—4 korona. A 8 és 4 kor. havi díjat fizetők szülei szegénységüket a községi előjáróság által kiállítandó szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Az ellátási díj nemcsak pénzben, hanem terményben is fizethető. Az ellátási díjon kívül kivétel nélkül fizet a butorok használata fejében az iskolai évre 3—3 koronát. A felvételre lehet jelentkezni személyesen vagy kérvényileg augusztus 19-ig. Minden jelentkező tartozik kérvényéhez csatolni iskolai bizonyítványát, oltási bizonyítványát és esetleg szegénységi bizonyítványát. Gyermekek elhelyezhetők cserébe — korlátolt számban és magánháznál tisztességes jó családoknál kosztba 16—20 kor. havi ellátásért is. A beiratások szeptember 1-től szeptember 6-ig tartanak, a mikor az évi 4 kor. tandíj és 1 kor. 30 fill. beiratási díj, a szükséges könyvek ára és az első havi kosztdíj is lefizetendő. Minden felvett gyermek beiratáskor az olvasás és számtanból vizsgálatnak vettetik alá s ennek eredményéhez képest osztatnak be az egyes osztályokba. Bővebb felvilágosítással szolgál Matós István igazgató-tanító.

— **A hebegő választó.** Jónás János ujszentiváni jegyző megválasztása ellen a kisebbségben maradt Drázsity-párt főlebbvezést jelentett be azzal a nem mindennapi indokolással, hogy egyik képviselő hebegő beszédü lévén, szavazáskor nem tudta hirtelen kimondani a Drázsity nevet s tévedésből szavazott Jónásra, a ki tehát e szerint egy szavazattal kevesebbet kapott volna Drázsitynál.

— **Vasutmegnyitás.** A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó első délnyugoti határvidéki helyi érdekű vasut Sziszek-Caprag-Vrginmost-i részvonala Petrinja, Grabovac, Glina, Topusko és Vrginmost állomásokkal, továbbá Moscenica, Hrastovica, Kraljevcani rakodó állomásokkal a Bacuga, Vlaovic, Maja és Topusko feltételes megállóhelyekkel folyó évi július hó 29-én a nyilvános forgalomnak átadott. Valamennyi állomás és rakodó állomás az összes, a megállóhelyek pedig csupán személy és podgyászforgalomra vannak berendezve. Egyidejűleg megnyitott az összes forgalomra a sziszek-sunjai vonalon Sziszek és Blinski-kut állomások között, az előbbi 4.2, az utóbeitol pedig 8.5 kilométernyi távolságban létesített „Caprag“ állomás is, melyen az első délnyugoti határvidéki helyi érdekű vasut a magy. kir. államvasutakhoz csatlakozik. Ugyancsak folyó évi július hó 29-én a Sziszek és Blinski-kut állomások között levő, személy és podgyászforgalomra berendezett, eddigi „Caprag“ megállóhely végképen felhagyatott.

— **Nagy tűz Szerb-Kereszturon.** A mult hét elején Kereszturon két gazda udvarán tűz ütött ki s a behordott 1000—1000 kéve kereszt buza-termést az épületekkel együtt elhamvasztotta.

táplált egyének a bántalmazás révén görcsökbe eshetnek, sőt a bántalmazás minden külső sérülés nélkül is direkt rögtöni halálhoz is vezethet „Shack“ — idegrázódás — utján.

Mindezekon kívül a testi bántalmazás, különösen, ha gyakori, a lelki életre is kihat és a lelki életre is káros befolyásu.

A folytonos félelem, rettegés, idegességhez, görcsökre való hajlamossághoz vezethet, sőt a jellem káros megváltozását is előidézheti s az engedékenységből daczos, makacs válhat.

A testi fenyték csak akkor kerül orvosi elbirálás alá, midőn a szervezetre ható és kimutatható testi következményei vannak, azaz midőn a testi fenyték alkalmazásának külsőleg vagy egyébként megállapítható jelenségei mutatkoznak, vagyis röviden mondva, midőn a fent jelzett sérülések valamelyike állott elő a testi fenyték képesán.

Ha azonban a testi fenytéknek orvosi lag kimutatható testi következményei vannak, úgy a testi fenyték ejtéséért a tanító büntetőjogilag kérdőre vonatik.

A tanítás közben alkalmazott testi fenyték révén létrejött testi sérülések miatt az azokat ejtő tanító nemcsak kérdőre vonatik, hanem az eset az egyes államokban osztrák, német, francia stb. az illető büntető törvénykönyv megfelelő intézkedései szerint biráltatik el.

Nálunk sem létezik sehol sem iskolai szabály, sem törvény, mely feljogosítaná a tanítótságot a testi fenytéknek oly módon való alkalmazására, hogy annak testi következményei legyenek.

Nálunk is ez esetben a büntető törvénykönyv megfelelő intézkedései lépnek érvénybe azzal, hogy miután a tanítónál nem a sértés ej-

tése a szándék, tehát mint jogilag mondják, nincs „dolus“, a cél pedig a nevelés, a bevett joggyakorlat és számos kuriai ítélet szerint leg többször a btkv. 313. §-a vétetik alkalmazásába, mely §. azt mondja, hogy „a házi fegyelemre jogosított személy által annak gyakorlatában elkövetett könnyű testi-sértés miatt büntetésnek helye nincs“.

Tényleg felfogás dolga az, hogy a tanító a házi fegyelmi jognak oly módon való használatára jogosított-e, hogy az által testi sérülés támadjon, mert szorosan véve, a tanító a fegyelmi büntetések kiszabásánál csakis a megfelelő szabályrendelet értelmében járhat el. Mégis a büntetőjogi gyakorlat a tanítót a fentiek szerint rendszerint azok közé sorolja, kik a házi fegyelmi jognak a büntető törvénykönyv 313. §-ában körülírt határáig terjedő gyakorlására feljogosított.

Ezek szerint az orvosi vizsgálat megállapítja a sérülés minőségét, jellegét, súlyosságát, a bíróság pedig megvizsgálja, hogy jogosan használta-e a tanító a testi fenytéket, vagyis megfelelt-e a nevelés céljának s a gyermek előnyére szolgált-e az. Mindezen körülmények kellőleg mérlegeltetnek az ítélet hozatalánál. Még bírósági felmentés esetén is az ügy fegyelmi utra terelhető, sőt tereltetik is rendszerint, mert a büntető törvénykönyv megfelelő §-a nem azt mondja, hogy a házi fegyelemre jogosított egyén, tehát adott esetben a tanító, fegyelmi büntetés alkalmazása közben testi sértést ejthet, hanem csak azt, hogy ha ejt is ilyen fegyelmi joga gyakorlása közben, úgy büntetőjogilag ezért nem büntetendő. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy ezen ténykedéseért fegyelmileg vonassék kérdőre.

Mérsékeltáru jegyek Szent-István napjára.
A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mind a három kocsi-oszlályra nézve úgy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki. Ezen menettérti jegyek f. évi augusztus hó 16—20. napján, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban, valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek, oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5-ik nap éjféli előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén, azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20. án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövekor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Gépészek vizsgálata. A gőzgépezetők és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvárotól szervezett bizottság által 1903. évi augusztus hó 24-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartani. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőhöz Temesvár (Józsefváros, Hunyady-ut 23. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napokban nyújthatók be.

Elmetszette a nyakát. Mint Ujbessenyőről jelentik, ott tegnap egy Bervanger Mihály nevű hatvanhat éves parasztagazda öngyilkos szándékkal beretvával elmetszette a nyakát és csaknem elvérzett. Tettét állítólag gyögyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Színház és művészet.

Szinpártoló egyesület Nagykikindán.
Vasárnap alakult meg Nagykikindán a nagykikindai szinpártoló egyesület 260 taggal és 5200 korona bérletjeggyel. Az alakuló közgyűlést Jankó Agoston, Torontálmegye alispánja vezette, aki erre az alkalomra átment Nagybecskerekéről. Az eszme megvalósítása kizárólag Jankó érdeme, aki azt már a tavasszal felvetette, annak a legerősebb propagandát csinálta, sőt a szép cél érdekében jelentkezett akadály leküzdése végett harcot is folytatott. Jankóval együtt Wachtel Leó rendőrkapitány és Szoboszlai Zoltán kir. albiró hazafias és rendkívüli fáradozásainak köszönhető a terv megvalósulása. A gyűlés Jankó Agoston által kidolgozott alapszabályokat elfogadván, elnöknek Roth Gergely kir. törvényszéki elnököt, intézőnek Wachtel Leót, titkárnak Szoboszlai Zoltánt, pénztárnoknak Vangyel Géza városi jegyzőt, ügyésznek Dus Sándor városi főügyészt, díszelnöknek pedig nagy lelkesedéssel Jankó Agostont választotta. Ezután megválasztották a választmányt.

Dalestély. Tegnap tudósításunkból sajtóhiba folytán kimaradt az a néhány sor, melyben Kürschner Manó felléptével foglalkozunk. Mondanunk sem kell, hogy a derék fiatal zenész pompás hegedűjátéka ezuttal jól megérdemelt elismerésre talált.

Közigazdaság.

A vetések állása. A m. kir. földmivelési miniszterium a miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett értesítések alapján most adta ki jelentését a vetések állásáról, július 30-ikát véve határnapul. A jelentésből öröndetesen konstatáljuk azt, hogy Torontál vármegye valamennyi gabonaműje a legjobb átlagok közé tartozik, kivéve az őszi rozst és kétszerest, de az országos átlaghoz viszonyítva az is aránylag elég jó. Az országos átlagterméshez viszonyítva a legjobbakhoz tartozik Torontál a búzánál 6-85 métermázsa, a tavaszi árpánál 6-95 métermázsa, a zabnál 6-61 métermázsa holdankinti terméssel, őszi rozst és kétszeres termése pedig aránylag elég jó 6-18 métermázsa holdankinti terméssel.

A zentai kiállítás. A zentai gazdakörnek az ottani ipartestület közreműködésével Zentán augusztus hó 15-től 25-ig rendezett mezőgazdasági- és iparkiállítását f. évi augusztus hó 15-én délelőtt 9 órakor nyitják meg ünnepiesen. A kiállítás megnyitása napjának részletei a következők: Augusztus 14-én. D. u. 3 és fél és augusztus 15-én d. e. 6 és fél órakor az érkező vendégek fogadása a vasutnál. Augusztus 15-én. D. e. 8 órakor az érkező vendégek fogadása a gőzhajó állomásnál. Augusztus 15-én. D. e. 9 órakor a kiállítás ünnepi megnyitása. Augusztus 15-én. Délben társasbéd, melyre előjegyzések aug. hó 12-én délig a kiállítás iradjához intézendők. Augusztus 15-én. Délután 3 órakor lóverseny.

Augusztus 15-én. Este 8 és fél órakor a zentai dal- és zeneegylet ünnepi hangversenye. Belépődíj a kiállítás megnyitása napján 1 kor., más napokon 40 fill.

Népies közigazdaságok. A földmivelésügyi miniszter Torontálmegye Kübekháza községének határában Sziravica Ferenc, Zemplénmegye Varannó-Hosszumező községének határában Mikita János, Baranyavármegye Szentiván községének határában ifjabb Nyaka Ferenc, Zemplénvármegye Izbugya-Hosszumező községének határában Bodnár István birtokának népies mezőgazdasággá való alakítását megengedte. A közvetlen felügyelettel Gutman Lajos lovag óbébai jószágigazgató, Veiszberg Márton varannói birtokost, Ország Lajos mecskei földbirtokost és Takács János korkóci körjegyzőt bizta meg.

Vásár. Makó város rendőrkapitánysága értesíti Nagybecskerek város közönségét, hogy a legközelebbi makói országos vásárt e hó 15., 16. és 17-én fogják megtartani. Sertésvásár a környéken kiűtött sertésvesz miatt nem lesz.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, augusztus 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Ischlből táviratozzák: K. u. en. Héderváry Károly gróf ma délután fél három órakor ide érkezett. Öt órakor ő felsége kihallgatáson fogadja a miniszterelnököt.

X. Pius pápa.

Budapest, augusztus 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából táviratozzák: Ma délelőtt az új pápa megválasztásának öröme az összes templomokban hálaadó Te Deum volt. Az a hír, hogy X. Pius pápa koronázása dec. 8-án lenne, nem felel meg a valóságnak. A koronázás napja még nincs megállapítva.

Dienes szökése.

Budapest, augusztus 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A parlamenti bizottság tegnap hallgatta volna ki Hegyi Jenő fiúmei lapszerkesztőt, aki Dienes elkisérte egy darabig s a ki Dienesnek pénzt adott Szápáry gróf megbízásából. Hegyi Jenő azonban nem jelent meg a kihallgatáson s a helyett írásban jelentette, hogy beteg. Együttal hosszabb nyilatkozatot küldött be, melyben elmondja megbízatása történetét. Ő — ugymond — Szápáry László gróftól, akinek redőta igen bizalmas embere volt azt a megbízatást kapta, hogy Dienes Mártont kísérelje ki New-Yorkba. A megállapodás szerint Dienes százezer koronát kapott volna, még pedig ötvenezer koronát mikor a hajóra szállnak és ötvenezeret mikor New-Yorkba érkeznek. Ő Dienes Berlinig kísérelte el. Itt értesült arról, hogy Dienes ellen váltóhamisítás miatt följelentést tettek és ezért körözést adtak ki ellene, hogy tartóztassák le. Ettől a pillanattól kezdve elhagyta Dienes és azonnal visszautazott. Dienesnek átadott 56 ezer koronát. A többi pénzt, vagyis 44 ezer koronát pedig visszahozott Szápáry László grófnak. Szápáry azonban nem fogadta el a pénzt és azt Dienes itt maradt családjának ajándékozta. Ő neki különben abszolúte semmi tudomása sem volt a vesztegetésről. Erről őt, a ki közben Kenesén nyaraló családjánál volt, Szápáry László gróf csak a leleplezés után értesítette.

A német császár Magyarországon.

Budapest, augusztus 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint már hivatalosan megállapították Vilmos német császár magyarországi útját. A német császár szeptember 21-ikén érkezik Mohácsra. a honnan Frigyes főherceg birtokára Bélyére megy.

A nyári árvízveszély.

Budapest, augusztus 6 (A „Torontál” ered. táv.) A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint az árvízveszedelem a tegnapi nappal elmúlt. Ma már sem a Duna, sem a Tisza és a Vág nem áradnak s néhány nap mulva vízállásuk normális lesz.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. augusztus 6.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki ó	76	7.60	7.70	80	8.—	8.10
Pestvidéki ó	76	7.45	7.70	80	7.90	8.—
Bánsági ó	76	7.45	7.60	80	0.—	0.—
Bácskai ó	76	7.50	7.75	80	0.—	0.—

R o z s a	élsőrendű	kilos	50 kilogr. ára	
			kor-tól	kor-ig
élsőrendű	70—75	6.10	6.20	
másodrendű	—	5.—	6.10	
Árpa	takarmány	60—62	5.60	5.80
égetni való	62—64	5.40	5.60	
sőrfőzésre való	64—66	0.—	0.—	
Zab	—	39—41	5.70	5.75
Tengeri ó	bánsági	—	6.10	6.25
	másnemtű	—	6.25	6.35

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak részint csökkentek, részint pedig változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.36
Buza (áprilisra)	7.59
Tengeri (augusztusra)	6.11
Tengeri (májusra 1904.)	4.88
Zab (októberre)	5.34
Rozs (októberre)	6.20

Nyiltér.*)

Mindenütt kapható

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer,
a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

(68/1—32.21)

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Autalja—Panesova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

24.C05/I/d. sz.

Magy. kir. államvasutak.
Budapest-balparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon az 1904. évben, illetve a következő 1905. és 1906. évben szükségesülendő különféle pályafentartási fák szállítását biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok folyó évi augusztus hó 19-ig, az üzletvezetőségünkönél (VI. Teréz-kört 62. I. em. ajtó 5.) a bánatpénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál, folyó évi augusztus hó 18-ig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönben a megközelítőleg szükséges mennyiségről szerkesztett jegyzékek és ajánlati űrlapok az üzletvezetőség általános osztályában (Teréz-kört 62. I. em. 8.) valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők s ugyanott megszereshetők.

Budapest, 1903. évi július hóban.

(3.2)

Az üzletvezetőség.

SOK PÉNZT!
1000 koronát is havonta szerezhet bárki becsületes uton. (Mellékkeresetképpen is.)
Bővebb felvilágosítást következő címen kell kérni:
„Reell 72“
Annoncen-Abteilung des „Merkur“
Stuttgart, Bergstrasse.
(618-52.21)

507. B. v. k. sz. 1903.

641-1.1

Árverési hirdetés.

Közírté tétetik, miszerint a tekintetes nagyvárad kir. trvszéknek 1903. évi 4399. és 4697. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1903. évi március 16-án és június 7-én kelt V. 363. és 685. szám alatt kelt végzése folytán Jungreis és Weisz nagyvárad cég részére, Szántó István és neje nagybecskereki lakosnál 220 és 220 kor. és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1903. évi június 17-én felülfoglalt 738 kor. becsült butorok, hordók stb. álló ingóknak alperesek lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetés mellett leendő eladása 1903. évi augusztus hó 24-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetett ki az 1903. évi V. 685/3. sz. a k. végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségi bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirothoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőlegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi július 24-én.
Kiss,
kir. bír. végrehajtó.

Orvosi vélemény
a kénmentes **Ilona** ártézi vízről.

Kézmárczy Tivadár dr., Wagner János dr. és Angyán Béla dr. egyetemi tanárok, a kénmentes „Ilona“ ártézi vízről szóló véleményükben mondják, hogy az feltétlenül bakteriummentes. Járványos betegségek fellépténél, a mikor a vízvezeték, vagy kút víz az egészségre ártalmas lehet, annak élvezete nagyon ajánlható.

Kapható majdnem az összes vendéglő-, fűszer- és esemegekereskedésekben.

Árak házhoz szállítva:
1/2 liter töltés 18 fillér.
1 „ „ 24 „
1 1/2 „ „ 30 „

Főraktár: (600-20.7)
Eckstein Mátyás utódjánál Nagybecskereken.

Elemi és felsőbb leányiskolai tan- és nevelőintézet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 85545/1902. sz. alatt kelt rendelete alapján engedélyt adott, miszerint itt helyben a jövő 1903/4-iki iskolai év megkezdésével egy benlakással egybekapcsolt 4 osztályu elemi és 6 osztályu felsőbb leányiskolát nyissak. Ezzel kapcsolatosan egy női par, valamint festőtanfolyamot is nyitok és mint eddig, ezentul is elvállalom magántanulók előkészítését a tanítónő, valamint óvónőképző-tanfolyamra, kik a budapesti, illetve hódmezővásárhelyi állami tanintézetekben vizsgáznak és nyernek államérvényes oklevelet.

A beiratások július 1-től a tanév megkezdéséig folynak naponta délelőtt 10-12-ig, délután 4-6-ig a Nádor-utca 5. sz. a. lévő intézetben.

— Tandij: az elemi iskolában 5 kor., a felsőbb leányiskolában 10 korona havonta, a francia nyelv tanításával együtt. —

Bővebb felvilágosítással és prospektussal készségesen szolgál az intézet tulajdonosnője

MESSINGER KAROLIN,

okl. polg. isk. és tornatanítónő, Nagybecskerek.

(522-20.14)

Ház-eladás.

A Sas-utcában újból épült ház — hivatalnokoknak különösen alkalmas — szabad kézből nagyon előnyös feltételek mellett
- - - eladó. - - -

Bővebbet ugyanott.

(609-3.2)

Torontálmezeje Törökbecse főszolgabírájától.

3067/1903. szám.

637-3.3

Hirdetmény.

A törökbecsei járási utibizottság 1902. évi december hó 20-án hozott 10.977/903. sz. alispáni rendelettel jóváhagyott határozatával a melence-tordai járási közuton építendő ut kiegészítésére 1903. évre előirányzott körülbelül 600 m³ trahyt vagy bazalt könek és 156 m³ perjamosi vagy ehhez hasonló rostaaljnak szállítását engedélyezte.

A fent említett és a következő három egymást követő években körülbelül ily mennyiségben leendő szállítás biztosítása céljából 1903. évi október hó 7-ik napjának délelőtt 11 órájára a törökbecsei főszolgabíró hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek, a versenyzeni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti szállítás elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig alulirott főszolgabíróhoz, mint az utibizottság elnökéhez annál is inkább nyújtsák be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó szállításra vonatkozó feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig megtudhatók.

Törökbecse, 1903. évi július hó 29-én.

H o r v á t h,
főszolgabíró, mint utibizottsági elnök.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekebe tartozó tor.-szécsányi hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, 1903 évi augusztus hó 23-án délelőtt 10 órakor a község ház tanácsstermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívattak.

(642-1.1)

N a p i r e n d:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zár számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 3 tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottságnak választása.
7. Netaláni indítványok.

Kelt Tor.-Szécsány, 1903. július hó.
Az igazgatóság.

A „Torontál“ kiadóhivatalában

kapható

Somfai Jánosnak

Kutyavár

és más apróbb históriák

című könyve,

melyet úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel fogadott.

Ára:

● füzve 3 kor. = kötve 5 kor. ●

(524-x.33)

113.303/FIV. 903. sz.

Magy. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ónagyméltósága f. évi július hó 12-én 22.945. sz. alatt kelt leiratával elrendelte, hogy a magyar folyam- és tengerhajózási részv.-társ. Sabác hajóállomásán belföldi, osztrák vagy más külföldi állomásokra rendelt mindazon szilva- és szilvaiz-szállítmányoknál, melyek közvetlen fuvarlevelekkel adatnak fel, a Klenák-Szavapartig terjedő vízi utra a hajózás javára szállítás és kezelési határidő címén 5 nap számítassék.

Ugyancsak a fentebbi magas rendelettel megengedett, hogy az osztrák és a magyar vasutakon érvényes vasuti üzletszabályzat 63. §. 3-ik pontjának 2-ik, valamint a nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. 3-ik pont 2-ik bekezdése alapján, a szóban lévő küldemények a vízi utról a vasutra való átmeneténél az átrakás céljára Klenák-Szavapart állomáson 3 napi szállítási póthatáridő számítassék. Ezen szállítási, illetve póthatáridő f. évi augusztus hó 1-től kezdve érvényes.

Budapest, 1903. évi július hó 24.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerű veszi és többé más nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x 10

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.